

การจัดการความรู้ คณะครุศาสตร์

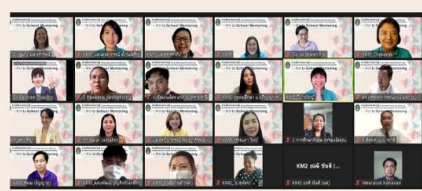
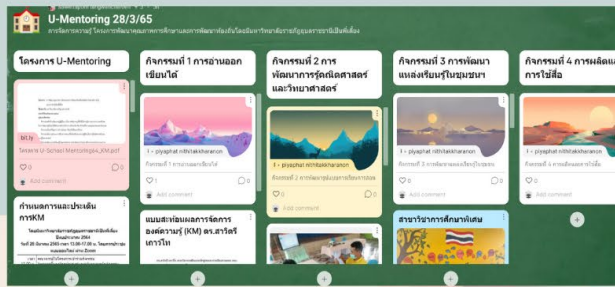
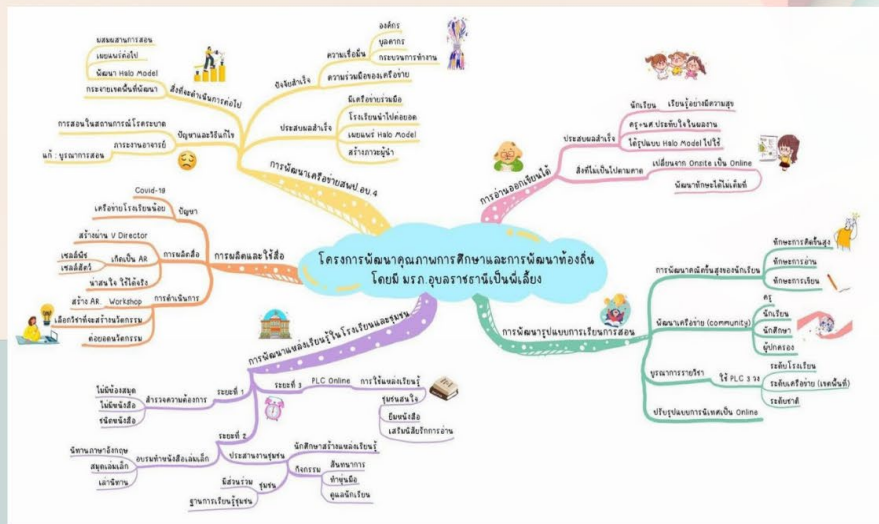
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

การจัดการความรู้ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเป็นพี่เลี้ยง

UBRU U-School Mentoring

Faculty of Education Ubon Ratchathani Rajabhat University

วันที่ 28 มีนาคม 2565
ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
โดยใช้โปรแกรม ZOOM

รายงานผลการจัดการความรู้
โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น
โดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเป็นพี่เลี้ยง
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รสนธิ์ อักษรวงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสวตาภรณ์ ตั้งวันเจริญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยาพัชญ์ นิธิศักรานนท์
อาจารย์ณัฐจิตาภรณ์ ชาตรี
อาจารย์ชนารักษ์ เวชสวัสดิ์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มีนาคม ๒๕๖๕

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ๒๐ ปี ในฐานะการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ภายใต้โครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเป็นพี่เลี้ยง(U-School Mentoring) ร่วมกับแนวคิดการดำเนินการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Management : SBM) มาตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ การดำเนินงานตามโครงการในแต่ละปีได้มีปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายคือหน่วยงานต้นสังกัดและครูในโรงเรียนเครือข่ายในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีโรงเรียนเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๔ โรงเรียน ครู ๒๘๙ คน และมีสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา อุบลราชธานีเขต ๔ ร่วมกับคณะครุศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด จำนวน โรงเรียน โดยมีคณาจารย์ทุกคนจากทุกสาขาวิชา ๑๐ สาขาวิชาจำนวน ๕๖ คน และนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา เข้าร่วมโครงการพัฒนา มีกระบวนการพัฒนา ๕ ขั้นตอน คือ ขั้นสำรวจความต้องการจำเป็น ขั้นออกแบบกิจกรรมพัฒนา ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรม ขั้น Coaching and Mentoring และขั้นสะท้อนผลการพัฒนา

คณะครุศาสตร์ได้ทำการรวบรวมและสังเคราะห์องค์ความรู้จากการดำเนินงานตามโครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยจัดประชุมคณาจารย์ที่ร่วมโครงการ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๕ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อันจะนำไปสู่การบูรณาการระหว่างการเรียนรู้ การสอน การบริการวิชาการและการวิจัย และเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป การประชุมจัดการความรู้ในครั้งนี้กำหนดขอบเขตตามรูปแบบกิจกรรมการพัฒนา ๔ ด้านคือ ๑) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ๒) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนด้านการรู้คณิตศาสตร์และการรู้วิทยาศาสตร์ ๓) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา และ ๔) การพัฒนาทักษะผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ในการประชุมสะท้อนผลครั้งนี้มีตัวแทนคณาจารย์จาก ๙ ใน ๑๐ สาขาวิชาเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๑๙ คน

กระบวนการพัฒนามี ๕ ขั้นตอน คือ ขั้นสำรวจความต้องการจำเป็น ขั้นออกแบบกิจกรรมพัฒนา ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรม ขั้น Coaching and Mentoring และขั้นสะท้อนผลการพัฒนา

การจัดการความรู้ครั้งนี้ใช้เทคนิคการถอดบทเรียนหรือการถอดความรู้ (Lesson distilled) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มที่เป็นระบบเพื่อสกัดความรู้ฝังลึกในตัวตนและองค์ความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออกมาเป็นบทเรียนที่สามารถนำไปสรุปและสังเคราะห์เป็นเอกสารชุดความรู้คู่มือ ตำรา และแนวปฏิบัติที่ดีได้ ซึ่งบุคคลอื่นสามารถเรียนรู้และนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นโดยเน้นการถอดบทเรียนเฉพาะประเด็นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนายกระดับการทำงานโครงการหรือประเด็นที่มีผลต่อการบรรลุความสำเร็จของโครงการในอนาคต เทคนิคที่ใช้ คือ AAR (After Action Review) องค์ความรู้ที่ได้จากการประชุมจัดการความรู้ของคณาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้ การจัดการความรู้ครั้งนี้ใช้เทคนิคการถอดบทเรียนหรือการถอดความรู้(Lesson distilled) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มที่เป็นระบบเพื่อสกัดความรู้ฝังลึกในตัวตนและองค์ความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออกมาเป็นบทเรียนที่สามารถนำไปสรุปและสังเคราะห์เป็นเอกสารชุดความรู้คู่มือ ตำรา และแนวปฏิบัติที่ดีได้ ซึ่งบุคคลอื่นสามารถเรียนรู้และนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ

มากยิ่งขึ้น โดยเน้นการถอดบทเรียนเฉพาะประเด็นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาระดับการทำงาน โครงการหรือประเด็นที่มีผลต่อการบรรลุความสำเร็จของโครงการในอนาคต เทคนิคที่ใช้ คือ AAR (After Action Review) ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งในการทบทวนเพื่อปรับปรุงพัฒนางาน ที่มีกระบวนการหรือขั้นตอนที่ชัดเจน มีการปฏิบัติได้สักระยะหนึ่งสามารถมีข้อมูลมาวิเคราะห์ได้พอสมควร มีประโยชน์สำหรับคนที่ประสบปัญหา เช่น งานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด องค์กรความรู้ที่ได้จากการประชุมจัดการความรู้ของคณาจารย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาแต่ละด้านโดยใช้เวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนพื้นที่เสมือนเป็นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันได้ (Knowledge Sharing) แม้จะไม่สามารถมารวมกลุ่มแบบเจอหน้ากันได้ หรือไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ตาม โดยยังคงมีการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสามารถถอดความรู้ สกัดความรู้ได้เหมือนเดิม ตัวอย่างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนพื้นที่เสมือน เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชัน Line โปรแกรม Zoom เป็นต้น สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้

๑.๑ กิจกรรมที่ปฏิบัติ

การอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตสื่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษา

๑.๒ สิ่งที่ทำสำเร็จและเป็นไปตามความคาดหวังในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียน
เครือข่าย/ นวัตกรรมที่ได้

ผลจากการปฏิบัติ

๑) สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ได้เครือข่ายการทำงานเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษาในโครงการ U-mentoring และโครงการอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา เขต ๔ และโรงเรียนร่วมพัฒนาจำนวน ๙ โครงการ เกิดเครือข่ายในการพัฒนานวัตกรรมด้านอื่นๆ ร่วมกัน เช่น นวัตกรรมด้านการบริหาร นวัตกรรมหลักสูตร นวัตกรรมทางการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นต้น

๒) ผลที่เกิดกับโรงเรียน

๒.๑) โรงเรียนมีคู่มือการใช้สื่อที่อยู่ในรูปของวิดีโอ โรงเรียนมีนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหารจัดการ/การสร้างวิสัยทัศน์/เครือข่ายในการเรียนรู้ภายใน โรงเรียนมีเครือข่ายร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ ในกลุ่มสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ เขตพื้นที่ทางการศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา

๒.๒) ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้

๒.๓) นักเรียนมีทักษะการอ่านออกเขียนได้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

มีคุณลักษณะการใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข

๑. ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จ

จากการร่วมโครงการดังกล่าว ทำให้เกิดปัจจัยที่ทำให้โครงการสำเร็จ ประกอบด้วยปัจจัย ๓ ประการได้แก่

ปัจจัยที่ ๑ เชื่อมั่น (Believe) :::

เกิดจากพลังของความศรัทธาและเชื่อมั่นซึ่งกันและกันระหว่างมหาวิทยาลัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต ๔ และโรงเรียนเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย

๑. ความเชื่อมั่นในองค์กร

๒. เชื่อมั่นในศักยภาพและพลังของการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กรที่เข้าร่วมโครงการ

๓. เชื่อมั่นในระบบการดำเนินงาน/กิจกรรมต่างๆ ของ U-mentoring ที่ได้ดำเนินการ

อย่างต่อเนื่อง

๔. เชื่อมั่นในศักยภาพของผู้เรียนว่าผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาในการอ่านออกเขียนได้

ปัจจัยที่ ๒ เชื่อใจ (Trust) :::

ความเชื่อใจในผู้นำ คณบดีคณะครุศาสตร์ หัวหน้าโครงการ และผู้อำนวยการสถานศึกษา มีการอุทิศตนเพื่อบรรลุพันธกิจและวิสัยทัศน์ ทำให้ค่านิยมขององค์กรเป็นจริงผ่านการสื่อสารทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการทางออนไลน์และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ เช่น ในเขตพื้นที่การศึกษาและคณะครุศาสตร์ รวมถึงกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกฝ่าย เช่น อาจารย์ คุณครู เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเมื่อทุกคนมีความเชื่อใจในองค์กรและผู้นำแล้ว ผลการดำเนินงานของโครงการจะเป็นไปในเชิงบวก และทุกคนรู้สึกภาคภูมิใจในการทำงานร่วมกัน

ปัจจัยที่ ๓ มั่นใจ (Confident) ::

ผู้อำนวยการและคุณครู มีความมั่นใจในโครงการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ HALO MODEL โดยเกิดจากปัจจัยดังนี้

๑. กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง : โครงการได้จัดกิจกรรมการนำเสนอผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และการนำไปใช้จำนวน ๔ ระยะ ทำให้คุณครูได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ๆ จากอาจารย์คณะครุศาสตร์ และผู้ที่เข้าร่วมโครงการอย่างสม่ำเสมอ

๒. การสร้างการสนับสนุนในเชิงบวก : ในกระบวนการติดตามผลทั้ง ๔ ระยะมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เข้าร่วมโครงการมีพื้นที่ในการรับฟังปัญหา ข้อกังวลใจ หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นและคณาจารย์ ผู้บริหารร่วมรับฟังสิ่งนั้นและร่วมให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ร่วมชื่นชมและให้ข้อเสนอแนะในเชิงบวกจึงทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้สึกเชื่อมต่อและเป็นหนึ่งเดียวกัน

๓. การยอมรับข้อผิดพลาด : ผู้เข้าร่วมโครงการมีการยอมรับ ความเข้าใจในปัญหา และอุปสรรคทางด้านของความรู้และความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ HALO MODEL และปัญหาทางสภาวะการณ์ Covid ๑๙ ที่ส่งผลกระทบต่อจัดการการเรียนรู้ในระยะแรกของ

โครงการ เป็นผลให้ทุกคนร่วมเปิดใจและเต็มใจในการดำเนินการมากขึ้นเนื่องจากมีความ
คิดเห็นที่ตรงกันว่าความผิดพลาดคือการสร้างพื้นที่ในการเรียนรู้และพัฒนาาร่วมกันมากกว่าการ
ถูกลงโทษหรือตำหนิ และทำให้มองเห็นเส้นทางและเป้าหมายร่วมกันในโครงการคือ "การ
พัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในเครือข่าย" และร่วมดำเนินการให้ประสบ
ผลสำเร็จ

๒. สิ่งที่ยังไม่เป็นไปตามความคาดหวังในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนเครือข่าย
 - การดำเนินกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินการตามแผนการทำงาน
 - การใช้สื่อกับผู้เรียนโดยตรง
๓. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และวิธีแก้ไข
 - สถานการณ์โควิด-๑๙ ทำให้ไม่สามารถลงพื้นที่จริงได้ จึงแก้ไขโดยใช้วิธีการประชุมออนไลน์ และทำ

วิดีโอแนะนำการใช้สื่อการเรียนการสอนออนไลน์

- ปัญหาคือ โรงเรียนมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เนื่องในสถานการณ์โควิด
๑๙ จากการสอน On site เป็นการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ / On hand / On demand ทำให้เกิด
ปัญหาเรื่องความพร้อมของพ่อแม่หรือผู้ปกครองหลายด้าน เช่น เทคโนโลยี การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ทำให้
ครูไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ คุณครูปรับ
รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ On hand และพยายามเข้าถึงนักเรียนและช่วยเหลือผู้ปกครองมากที่สุด

๔. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำงาน
 - ได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน แต่ละสาขา มีเครือข่ายโรงเรียนร่วมผลิตที่มีเป้าหมายชัดเจน
ด้านการ

พัฒนาการอ่านออกเขียนได้

- นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการออกแบบสื่อการเรียนการสอนบนพื้นฐานการศึกษาจาก
งานวิจัยก่อนการ
ออกแบบสื่อ
- เรียนรู้ปัจจัยในการดำเนินโครงการพัฒนานวัตกรรมร่วมกับองค์กรต่างๆ เช่น สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน
- ปัญหาสำคัญของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต ๔
- ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กในสถานการณ์ Covid ๑๙
- แนวทางและการบริหารสถานศึกษาในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Online/
Onsite / On hand / On demand จากการศึกษาจริงในสถานศึกษาของคุณครูและผู้อำนวยการ
สถานศึกษา

๕. สิ่งที่จะดำเนินการต่อไป

- ปรับระบบการทำงานให้สามารถดำเนินงานได้ตามแผน
- ประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ทั้งจากคุณครูและนักเรียน
- นำผลการประเมินมาปรับปรุงสื่อและพัฒนาการออกแบบสื่อการเรียนรู้ต่อไป

การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด HALO MODEL เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ สำหรับสถานศึกษาและคุณครู ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ Online/ Onsite / On hand / On demand

- โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด HALO MODEL เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ ระหว่างสถาบันอุดมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

๒. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนด้าน การรู้ คณิตศาสตร์และการรู้วิทยาศาสตร์

สาขาวิชาคณิตศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการ เรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนด้าน การรู้คณิตศาสตร์และการรู้วิทยาศาสตร์ ในโรงเรียน ขนาดเล็ก ๔ โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านชีทวน โรงเรียนบ้านเสียม บ้านโรงเรียนทรายพูล และโรงเรียน บ้านคอนสาย สะท้อนผลการดำเนินงานได้ดังนี้

๒.๑ *กิจกรรมที่ปฏิบัติ* กระบวนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม สมรรถนะผู้เรียน เริ่มจากสำรวจความต้องการของครูผู้สอน ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนสอนให้กับ ผู้เรียน พบว่าต้องการสื่อการเรียนการสอน และเทคนิคการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์โควิด และครูที่สอนรายวิชาวิทยาศาสตร์ในบางระดับชั้นจบไม่ตรงสาขา จึงมีความต้องการสื่อในท้องถิ่นที่ง่าย ต่อการทำความเข้าใจและทำให้ผู้เรียนเข้าใจวิทยาศาสตร์ได้ง่ายและบูรณาการวัสดุเหลือใช้หรือวัสดุใน ท้องถิ่น จึงนำมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติดังนี้

๒.๑.๑) กำหนดเป้าหมายร่วมกันโดยการสำรวจความต้องการของโรงเรียนและการ ร่วมกัน วางแผนการดำเนินงานร่วมกับระหว่างโรงเรียนและคณะครุศาสตร์เพื่อหาจุดร่วมในการส่งเสริม สมรรถนะผู้เรียน

๒.๑.๒) ทีมอาจารย์ในแต่ละสาขาวิชาสนับสนุนการปฏิบัติงานด้วยการฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติ

การวิธีการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนให้กับครูผู้สอน

๒.๑.๓) ทีมอาจารย์กำกับติดตาม ให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษาและเสริมหนุนในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน

๒.๑.๔) ประเมินสะท้อนคิดร่วมกัน

๒.๑.๑) กำหนดเป้าหมายร่วมกันโดยการสำรวจความต้องการของโรงเรียนและการร่วมกันวางแผนการดำเนินงานร่วมกับระหว่างโรงเรียนและคณะครุศาสตร์ เพื่อหาจุดร่วมในการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน

๒.๑.๒) ทีมอาจารย์ในแต่ละสาขาวิชาสนับสนุนการปฏิบัติงานด้วยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการวิธีการส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนให้กับครูผู้สอน

๒.๑.๓) ทีมอาจารย์กำกับติดตาม ให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษาและเสริมหนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน

๒.๑.๔) ประเมินสะท้อนคิดร่วมกัน

๒.๒) สิ่งที่ได้สำเร็จตามความคาดหวังในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนเครือข่าย/
นวัตกรรมที่ได้ ได้รูปแบบของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเวลาและความต้องการของผู้สอนและผู้เรียนในการส่งเสริมสมรรถนะด้านความรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

๒.๓) ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จ

๒.๓.๑) ความร่วมมือกันของอาจารย์ในสาขา การทำงานที่เป็นทีมที่ดี ประชุม พูดคุยปรึกษาหารือกันได้ตลอด

๒.๓.๒) ความยืดหยุ่นของการทำงาน การปรับกระบวนการทำงานระหว่างทาง เมื่อเจอสถานการณ์โควิด หรือสถานการณ์อื่น ๆ ทำให้การทำงานทำได้อย่างต่อเนื่อง

๒.๓.๓) การทำงานที่เริ่มจากการสำรวจความต้องการ และการทำตามความต้องการของโรงเรียน ทำให้ได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร และคุณครูในโรงเรียน คุณครูยินดีร่วมกิจกรรม และนำไปปฏิบัติและต่อยอดกับนักเรียน

๒.๔) สิ่งที่ยังไม่เป็นไปตามความคาดหวังในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนเครือข่าย ไม่มี

๒.๕) ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และวิธีแก้ไข ระยะเวลาในการทำงานสั้น สถานการณ์ Covid ๑๙ ทำให้ต้องปรับรูปแบบกิจกรรมและต้องติดตามงานผ่านช่องทาง online แทน online แก้ไขโดยการปรับรูปแบบกิจกรรมการติดตามงาน และนิเทศทาง online

๒.๖) สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำงาน

๒.๖.๑) อาจารย์ได้ฝึกฝนตนเองในเรื่องของการติดต่อประสานงาน มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรนอกสถานที่ และทำให้ต้องเตรียมตัวและกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น

๒.๖.๒) นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์โดยตรงจากการลงไปทำกิจกรรมที่โรงเรียน

๒.๗) สิ่งที่จะดำเนินการต่อไป

๒.๗.๑) พัฒนาเรื่องเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

๒.๗.๒) ขยายผลไปสู่โรงเรียนเครือข่ายอื่น ๆ

๓. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา

สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ได้ดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ๑ โรงเรียน คือ **โรงเรียนบ้านโนนคูณ อำเภอพิบูลย์มังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี**

สะท้อนผลการดำเนินงานได้ดังนี้

๓.๑ กิจกรรมที่ปฏิบัติ

- ๑) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ (ห้องสมุด) ของโรงเรียน
- ๒) ผลิตหนังสือเล่มเล็กเพื่อเติมหนังสือให้กับห้องสมุด

๓.๒ สิ่งที่ทำสำเร็จ

๓.๒.๑ การวางแผนการดำเนินงานที่ดี และติดตามประสานงานกับทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

๓.๓ ผลที่เกิด

๓.๓.๑ ผลที่เกิดขึ้นต่อโรงเรียน ความสามัคคีของคณะครูทางโรงเรียนบ้านโนนคูณทุกท่านและคณะกรรมการหมู่บ้าน ชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน

๓.๓.๒ ผลที่เกิดขึ้นนักเรียน นักเรียนทุกคนให้ความสนใจกับแหล่งเรียนรู้ (ห้องสมุด) เป็นอย่างมาก มีการเข้าใช้งานห้องสมุดมากขึ้น อ่านหนังสืออ่านนอกเวลามากขึ้น และมีอัตราการยืมหนังสือกลับบ้านมากขึ้นทั้งจากตัวนักเรียนเองและผู้ปกครองฝากยืมผ่านบัตรของนักเรียน

๓.๔. ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จ คือ ความร่วมมือของทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นคณาจารย์ นักศึกษา โรงเรียน ชุมชน และภาคเอกชนต่าง ๆ

๓.๕ สิ่งที่ยังไม่เป็นไปตามความคาดหวังในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนเครือข่าย
ไม่มี

๓.๖ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และวิธีแก้ไข

- ปัญหาที่พบคือ สถานการณ์โควิด ๑๙ ซึ่งในวงรอบที่ดำเนินการจัด PLC กับทางโรงเรียน ไม่สามารถลงไปจัดกิจกรรมที่ทางโรงเรียนได้

- วิธีแก้ไข คือ การดำเนินการ PLC ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อติดตามการใช้งานแหล่งเรียนรู้ และแนะนำกิจกรรมเพิ่มเติม

๓.๗ สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำงาน

๓.๗.๑ ต่อตัวเองคือได้สร้างเครือข่ายประสานงาน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของการทำงานกับทางโรงเรียนและชุมชน

๓.๗.๒ ได้เรียนรู้ว่าคนเรามีศักยภาพที่ซ่อนอยู่ จำเป็นที่ต้องทำงานให้หลากหลาย เพื่อที่จะได้ค้นพบความถนัดและความชอบของตนเอง เห็นได้จากการลงมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษา

๓.๘ สิ่งที่จะดำเนินการต่อไปการต่อยอดในเรื่องของแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ให้กับทางโรงเรียน หรือต่อยอดจากแหล่งเรียนรู้เดิมโดยนำมาพัฒนาในเรื่องของการอ่านออกเขียนได้ โดยดูจากคะแนน O - NET ของทางโรงเรียน หรือจากการทำแบบสำรวจการอ่านออกเขียนได้กับทางโรงเรียนก่อน

๔. การพัฒนาทักษะการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

สาขาวิชาการประถมศึกษาและสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัยได้ดำเนินการพัฒนาโรงเรียน ขนาดเล็ก ๒ โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านไหล่นาค และโรงเรียนบึงวิทยาสะท้อนผลการดำเนินงานได้ ดังนี้

๔.๑ กิจกรรมที่ปฏิบัติ ???

๔.๒ สิ่งที่ได้สำเร็จตามความคาดหวังในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนเครือข่าย/ นวัตกรรมที่ได้ มีการสำรวจประเด็นปัญหาในการพัฒนาและกิจกรรมก่อนการอบรมทำให้การจัด กิจกรรมพัฒนาผ่านไปได้ด้วยดี

๔.๓ ปัจจัยที่ทำให้สำเร็จ ความร่วมมือร่วมใจจากคณาจารย์ โรงเรียน และนักศึกษาที่ช่วย กันขับเคลื่อนทุกกิจกรรมทำให้สำเร็จลุล่วง

๔.๔ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และวิธีแก้ไข

- ปัญหาที่พบคือ สถานการณ์โควิด ๑๙ ซึ่งในวงรอบที่ดำเนินการจัด PLC กับทาง โรงเรียน ไม่สามารถลงไปจัดกิจกรรมที่ทางโรงเรียนได้

- วิธีแก้ไข คือ เพื่อติดตามการใช้งานแหล่งเรียนรู้ และแนะนำกิจกรรมเพิ่มเติมใน รูปแบบออนไลน์ และปรับลดผู้ร่วมกิจกรรม และตรวจ ATK

๔.๕ สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำงาน การดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาโรงเรียนโดยที่สาขาเป็นพี่ เลี้ยง การออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ การประสานงาน ความยืดหยุ่น การปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับ บริบท และสาขาวิชาได้แนวทางในการบริการชุมชน การติดต่อประสานงานและสร้างเครือข่าย ได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของการทำงานกับทางโรงเรียนและชุมชน

๔.๖ สิ่งที่จะดำเนินการต่อไป วางแผนการดำเนินงานโดยมีแผน ๑ แผน ๒ เพื่อสถานการณ์ ไม่คาดคิด การเพิ่มเติมกิจกรรมและองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการเติมเต็มและการพัฒนาโรงเรียน การ บริหารจัดการภายใต้สถานการณ์โควิด ๑๙

คำนำ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มุ่งพัฒนาการศึกษาแบบองค์รวมเป็นการศึกษาตลอดชีวิตและให้สังคมทุกภาคส่วน ทุกระดับ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ๒๐ ปี มีกำหนดพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏในฐานะการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีวิสัยทัศน์เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีอัตลักษณ์ มีคุณภาพ มีสมรรถนะและเป็นสถาบันหลักที่บูรณาการองค์ความรู้สู่นวัตกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อสร้างความมั่นคงให้ประเทศ มีการดำเนินการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Management : SBM) ภายใต้โครงการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเป็นที่เลี้ยง (U-School Mentoring) เป็นการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ สร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนสู่การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้ทำการรวบรวม สังเคราะห์องค์ความรู้จากการปฏิบัตินี้ นำไปใช้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยของคณาจารย์ในคณะ และเผยแพร่แก่หน่วยงานองค์กรอื่นเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	ก
คำนำ	จ
สารบัญ	ฉ
ความเป็นมาของโครงการ	๑
หลักการและแนวคิดการจัดการความรู้	๔
การจัดการความรู้โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเป็นพี่เลี้ยง (U-School Mentoring)	
ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	
ด้านการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนด้านการรู้	
คณิตศาสตร์และการรู้วิทยาศาสตร์	
ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	
ด้านการพัฒนาทักษะผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	
ภาพกิจกรรม.....	
ภาคผนวก	
โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีมหาวิทยาลัย	
ราชภัฏอุบลราชธานีเป็นพี่เลี้ยง	
กำหนดการประชุมจัดการความรู้	
หนังสือเชิญประชุม.....	
เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการความรู้.....	
ถอดความจากแถบบันทึกเสียงการประชุมถอดบทเรียน	
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	
รายงานการประชุมคณะกรรมการจัดการความรู้.....	
คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ.....	